

Åtvidabergs
kommun

Landets förskoleområde

Grebo förskola

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

2019/2020

Åtvidabergs kommun

Besöksadress: Adelsvärdsgatan 7 · Postadress: Box 206, 597 25 Åtvidaberg · Tel: 0120-830 00 · Fax: 0120-352 29 · E-post kommun@atvidaberg.se

www.atvidaberg.se

BARN- OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleverksamhet

Ansvariga för planen

Rektor Caroline Rudqvist Gustafsson

Utvecklingsledare/Förskollärare Malin Bergstrand

Vår vision

Vi vill att alla barn ska känna sig trygga och respekterade för den de är.

Planen gäller från

2019-08-20

Planen gäller till

2020-07-31

Läsår

2019/2020

Barnens delaktighet

Barnen har deltagit i värdegrundsarbete genom en ständig dialog. Värdegrunden genomsyrar hela barnens vardag på förskolan.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavarna informeras om vår likabehandlingsplan, att det finns att tillgå på hemsidan. Deras delaktighet b.l.a. genom information på föräldramöten med diskussionspunkter, utvecklingssamtal samt i de dagliga samtalen i tamburen. Likabehandlingsplanen finns även uppsatt i hallen.

Personalens delaktighet

Personalen har i arbetslagen kontinuerligt diskuterat, format och kommit fram till mål för året. Personalen har ett eget ansvar att sätta sig in i planen.

Förankring av planen

Förankring hos vårdnadshavare sker genom föräldramöten, utvecklingssamtal samt att planen synliggörs i tamburen på avdelningen. Barn och vårdnadshavare har deltagit i olika mötesstrukturer där det diskuterat normer och värden. Planen finns även tillgänglig på kommunens hemsida. För personalen ska planen genomsyra allt arbete. Barnen för tillsammans med personalen en ständig dialog genom ord och handling.

Utvärdering

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Arbetslagen på Grebos förskola, vårdnadshavarna genom enkäten och diskussionsgrupper på föräldramötet i våras. Barnen har deltagit genom de dagliga samtalen samt intervjuer.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

På Grebos förskola var det cirka 145 stycken barn inskrivna vårterminen-19. Dessa barn är utspridda på våra fem skepp och då nio avdelningar. Enligt den enkät som barn och utbildningsförvaltningen (BUF) skickade ut till VH tidigt på vårterminen fick vi en hög svarsfrekvens. Av enkät utfallet kan se att vårdnadshavarna anser att:

Pedagogerna arbetar för att barnen ska utveckla respekt för varandra (index 8,6)

Pojkar och flickor upplevs få samma förutsättningar (index 8,9)

Upplevelsen att barnens känslomässiga behov tillgodoses (index 8,5)

Barnens får ge uttryck för sig själva och sina åsikter (index 8,3)

Upplever det tydligt att kränkningar inte accepteras på förskolan (index 8,5)

Det är indexvärde som är generellt är bra, men vår förhoppning och mål är att arbeta dagligen i verksamheten så siffrorna blir högre och att vi mer aktivt arbetar främjande och stärkande för barnen.

Styrdokument

Diskrimineringslagen (SFS 2008:567)

Skollagen (2011)

Lpfö 18

Barnkonventionen

FN:s konvention om barnets rättigheter

FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna

Årets plan ska utvärderas senast

2020-06-01

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

- BUFs enkät till vårdnadshavare och diskussioner på föräldramöte
- Barnintervjuer.
- Samtal i arbetslag, på APT och fokusgruppen, samt daglig och sporadisk dialog mellan barn, VH och personal.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Samtliga pedagoger på Grebos förskola, sammanställd av rektor Caroline Rudqvist Gustafsson.

Pedagoger och vårdnadshavarnas tankar om hur vi på Grebos förskola kan förebygga kränkningar och diskriminering.

Arbetsätt	Värdegrund och Genus	Leken
Närvarande och härvarande pedagoger	Tro på det kompetenta barnet	Ge barnen strategier att säga ifrån själva
Se skillnad på frivillig och ofrivillig ensamhet.	Se individens olika behov	Vägleda till att leka med varandra
Olika gruppkonstellationer vid aktiviteter	Allas lika värde och att styrkan ligger i olikheterna	Inte ”könsstämpla” leksaker
Lyfta problem i grupp utan att peka ut individer	Se barnen som barn inte utefter kön eller kläder	Att alla känner att de får vara med
Göra barnen trygga så de kan be om hjälp eller prata till pedagog	Hur man tilltalar varandra ALLA parter: barn-barn, vuxen-barn och vuxen-vuxen	Konsekvent tänkande, vad som är rätt och fel
Att pedagogerna ser i god tid och agerar, oavsett om det mellan barn-barn, pedagog-barn.	Arbeta mer frekvent med ”kompisböckerna”	Skapa neutrala lekmiljöer
Uppmuntra och stärka barnen så att de kan och vågar säga ifrån eller lösa konflikt	Aktivt arbeta med gränssättning, både hemmet och förskolan.	Genusmedvetna böcker, sagor, figurer ect.
Använda teater, rollspel, sånger och bilder eller litteratur som metod för att nå barnen i olika ämnen eller för att prata om känslor, respekt, kränkningar samt integritet	Tydligt arbetsätt med arbete kring genus	

Varje skepp har även sina mål och åtgärder för hur de ska arbeta främjande mot kränkningar och diskriminering. De målen är satta utefter vad pedagogerna ser men även vad barnen anser.

Avdelningarna	Mål	Främjande insatser
Skepp1 snigeln/hjorten	Vi kommer jobba för att alla, både vuxna och barn, bemöter varandra med respekt.	Genom att vara bra förebilder, prata om hur man är som kompis och uppmärksamma positiva handlingar och egenskaper.
Ugglan (5-årsverksamhet)	Vi vill arbeta för att barnen visar respekt mot varandra och sin omgivning.	Arbetar med ett empatimaterial i mindre grupper och till hösten ska vi starta upp 5årgruppen med ett kompistema.
Skepp3 spindeln/lövgrodan	Gruppkänsla; att alla ska vara trygga och känna sig viktiga och ha en tillhörighet i gruppen.	Vi bemöter alla lika oavsett kön, etnicitet, religion mm. Uppmärksammar varje barn vid samlingar samt är närvarande i leken.
Skepp4 igelkotten/huggormen	Att säkerställa varje barns möjlighet att vara delaktig och ha inflytande oavsett könstillhörighet	Att ur ett genusperspektiv se över våra lek- och lärmiljöer. Att med hjälp av varandra bli medvetna om vårt förhållningssätt och vårt bemötande.

Rutiner för akuta situationer

Policy

Det ska på landets förskolor råda nolltolerans när det gäller trakasserier och kränkande behandling.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Personalen närvarar i leken.
- Personalen lyssnar på vad barnen säger till varandra och hur de behandlar varandra i leken.
- Personalen håller god uppsikt på alla platser där barnen leker, både inne och ute.
- Personalen lyssnar och ser hur andra kollegor är mot barnen.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

All personal är kontaktpersoner. Vi vill att föräldrarna ska ha möjlighet att vända sig till den personal de känner störst förtroende för.

Dessutom kan ni vända er till:

Utvecklingsledare och förskollärare Malin Bergstrand

Rektor Caroline Rudqvist Gustafsson

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

- Agera direkt.
- Utreda och dokumentera i incidentrapport.
- Prata med berörda barn och vuxna som är involverade.
- Prata med föräldrar.
- Rapportera till förskolechef.
- Återkoppling.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

- Agera direkt.
- Förskolechef ansvarar för utredningen och utredningen dokumenteras och vid varje enskilt fall görs bedömning av hur allvarlig kränkningen är och vilka åtgärder som ska vidtas.

Rutiner för uppföljning

- Alla pedagoger på berörd avdelning har ett gemensamt ansvar för uppföljning genom reflektioner på arbetslagsträffar.
- Förskolechef har ansvar för uppföljning i vissa ärenden.

Rutiner för dokumentation

Respektive berörd personal ansvarar för dokumentation i incidentrapport.

I vissa ärenden ansvarar förskolechef för dokumentation.

Ansvarsförhållande

- All personal är ansvarig för utredning och dokumentation.
- Förskolechef har ansvar för åtgärd.
- I vissa ärenden är förskolechef ansvarig för såväl utredning, dokumentation och åtgärd.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn känner sig hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- En flicka går före en pojke i kön till en förskola med motiveringen att det redan finns en stor majoritet pojkar på förskolan. [diskriminering]
- När barnen leker på gården berättar Peter för sin förskollärare Gunilla att han vill ha en likadan röd mössa som Fatima. Han tycker att den är väldigt fin med små glitterhjärtan på. Gunilla säger skrattande ”Då kanske vi ska kalla dig för Petra, så att de andra inte tror att du är Fatima”. Hon berättar för de andra barnen om det och alla skrattar åt Peter. [trakasserier på grund av kön]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Sedan ett år tillbaka markerar Erik, 5 år, tydligt att hon helst vill vara flicka och kallas hon och henne. Föräldrarna har gått med på hennes önskemål att bära klänning. En dag är Erik ledsen när pappa kommer till förskolan för att hämta henne. Hon berättar att hon inte fick följa med på utflykt eftersom hon vägrade att ta på sig ett par byxor. Pappa frågar personalen varför Erik skulle byta till byxor och får svaret: ”Det får vara någon måtta med tramset.” Pappan blir också uppmanad att i fortsättningen klä Erik i ”riktiga kläder” eftersom några barn har börjat reta henne för att hon bär klänning. [diskriminering och trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn när man tar in nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns det ett polskt barn som tar illa vid sig. [trakasserier]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Axel går i Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens söndagsskola. Hans dagbarnvårdare säger ”Usch, vilket trams! Ska du bli en sådan där bibelfanatiker?” [trakasserier]
- Salima blir ledsen eftersom några av de andra barnen brukar skratta åt hennes mamma som bär muslimsk huvudduk när hon kommer och hämtar henne. En av barnskötarna tröstar Salima, men vidtar inga andra åtgärder. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror. Kommunen, som tillämpar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna. [diskriminering]
- David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar honom ”Snubbelfot”. Personal har hört att han blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder. [trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Det har gått bra på förskolan tills James äldre bror kommer på besök. Några av barnen har hört när deras storasyskon i negativa ordalag kallat James bror för bög. Nu får James inte vara med och leka eftersom han har en ”äcklig” storebror. Eftersom en av de vuxna på förskolan hör ordväxlingen utan att reagera känner James att han inte har någon att vända sig till. [trakasserier]
- Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjetråd. Hon får en förtryckt mall där mammans och pappans namn ska fyllas i. Hon vill ha ett nytt papper med mamma och pappa, men får till svar att hon kan stryka över pappa och skriva dit ”den andra tantens” namn. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen. Exempel på händelse som kan vara trakasserier:

Malte är den enda sexåringen som går kvar i förskolan och inte har börjat i förskoleklass. Det är hans föräldrar som valt det. De andra barnen retar honom ofta för det. [trakasserier]

Vi har tagit del av förskolans diskriminering och likabehandlingsplan

Åtvidaberg, datum:

Barnets namn:

Enhet och avdelning:

Vårdnadshavare:

Incidentrapport

Datum:

Namn:

Enhet/Avd.:

Vad gäller händelsen/kränkningen:
Vilka var inblandade? Diskrimineringsgrund

Hur och av vem har händelsen utretts:

Vad visade utredningen:

Reflektion och främjande insatser:

Datum för kontakt med vårdnadshavare:

Dokumentation av kontakt med vårdnadshavare:

Åtgärder för att förhindra fler kränkningar:

Ja Nej

Datum för uppföljning:

Utvärdering/uppföljning:

Följande är informerade:

Vårdnadshavare Förskolechef Förskolan Huvudman

Andra åtgärder:

Socialtjänsten Arbetsmiljöverket Polis Spec.ped.

Datum:

Underskrift:

Befattning:

Ett ex. av dokumentationen sparas inlåst i pärm på förskolan tills barnet slutar, originalet lämnas till förskolechef.